

Ordförande har ordet

Det är positivt att det på senare tid skrivits en hel del även om vuxenmobbing. När det gäller mobbing är det annars oftast barn och elever det handlar om. Det är naturligtvis oerhört viktigt att bekämpa mobbing bland elever, men även vuxenmobbingen måste motarbetas och stoppas. En stor andel av medlemmarna i Föreningen Stopp som har varit eller är utsatta för mobbing kommer från skolvärlden och det blir inte möjligt eller ens trovärdigt att säga att man vill bekämpa mobbingen bland elever om inte vi vuxna föregår med gott exempel.

Artikelserien med fem artiklar om vuxenmobbing i DN från maj/juni går nu att beställa i pocketform, www.dn.se/bokhandel för 45 kr. För några veckor sedan kom ännu en artikel på DN, denna gång på DN Debatt där några forskare kommit fram till att mobbingen ökat i stället för minskat de senaste åren. Utifrån deras forskningsresultat beräknas att 20 000 ytterligare mobbningsfall tillkommit de senaste två åren, vilket man ansåg förvånande. Se DN Debatt den 7 augusti: "Diktatoriska chefer bakom mobbing på arbetsplatser".

Efter denna artikel har DN gett beskedet att man avslutat

skriverierna om mobbing. Men mobbing är inte mindre aktuellt i dag. Vill därför uppmana alla att inte ge upp försök att uppmärksamma vuxenmobbingen, utan fortsätta skriva insändare, debattinlägg och delta i reportage (går att vara anonym), i lokaltidningar, rikstidningar, radio och TV.

Fortfarande är det några dagar kvar till valet och politiker är särskilt mottagliga dessa dagar, varför det kan vara idé att till exempel gå till alla valstugor med Maciej Zarembas bok och fråga vad respektive parti vill göra för att motverka mobbingen på våra arbetsplatser...

Maria Werme

Omslagsfoto Stopp och OMM på plats i Almedalen under politikerveckan, 2010.

"Bra ledare omger sig med jättar medan dåliga ledare med dvärgar"

Råkade slå på teven för några veckor sedan. Det handlade om ledarskap, Tommy Lundberg. Hur viktigt det är att ha en bra ledare. Mår vi bra så presterar man bättre. Hur viktigt det är att bli bekräftad.

De jämförde med schimpanserna. De har ofta en klok, stark och bra ledare som ser till att de andra är bekräftade som en del av gruppen. Så är det för oss människor med, en bra chef skall få sina anställda att växa och bli bättre i sina yrkesroller. Kroppsspråket som chefen visar är viktigt! En dålig chef kan göra så hela arbetsplatsen har lågt i tak, det är dämpad stämning och de anställda mår inte bra.

Man kan bli förtvivlad och känna sig nedstämd över hur det får gå till ute i arbetslivet **MEN viktigt** är att gå vidare från blockerande insikt till utvecklande insikt. Här kommer några kloka ord som jag fick lära mig på mental träning i Helsingborg 2006. Inte helt lätt men värt att tänka på!

Från varför är jag som jag är - till hur kan jag bli den jag vill vara? Vad skulle jag vilja slippa av det som hänt? – Vad vill jag ha mer av det som hänt? Vad är orsakerna till att

människor misslyckas? – Vad är orsakerna till att människor lyckas?

Från att släpa på sin rygsäck - till att bäras av positiva upplevelser.

Från att fastna i sitt förflutna - till att dras mot framtiden.

Från att gräma sig över det man gjort - till att stimuleras av det man inte gjort.

Från att livet är som en räcka av ångerveckor - till att livet är som en spännande upptäcktsresa!

Hälsningar

Lisa

Hänt i media

Insändare i GP, 26 juli
"Mobbingen kostar oss miljoner"

Debatt i GP och DN, 7 augusti
DN: <http://www.dn.se/debatt/diktatoriska-chefer-bakom-mobbning-pa-arbetsplatser-1.1149875>

GP:
<http://www.gp.se/nyheter/sverige/1.421490-diktatoriska-chefer-bakom-mobbning>

Arbetsliv, nr 4, 2010
<http://www.prevent.se/sv/Arbetsliv/Artikel/2010/Har-finner-mobbad-stod-i-telefon/>

Almedalsveckan

Representanter för OMM pratar under Almedalsveckan

Jag och Kerstin Olsson representerade STOPP under en härligt varm och spännande Almedalsvecka. Bl.a. samlade vi in en del namnunderskrifter för att makthavare ska följa lagar och förordningar gällande arbetsmiljön, och själva betala kostnaderna när de felat i arbetsrättsfall. Som det nu är får skattebetalarna ofta göra det, fast det står, bl.a. i kommentaren till kapitel tre i Arbetsmiljölagen, att domstolen ska utreda vilken eller vilka personer inom en arbetsorganisation som har straffansvaret. Föga förvånande var dock de makthavare vi träffade inte så pigga på att skriva under uppropet.

Vi deltog i flera intressanta seminarier och talade med bl.a. Saco:s ordförande Anna Ekström, det socialdemokratiska kommunalrådet i Malmö Ilmar Reepalu, Vänsterpartiets skolpolitiska talesperson

Rosanna Dinamarca, socialdemokraten Ylva Johansson och journalisten Janne Josefsson. Vi talade även med representanter för de borgerliga partierna och Miljöpartiet, men dessa är mindre kända. De flesta lyssnade vänligt och intresserat på vad vi hade att säga och själv kommer jag att följa upp genom att mejla en del av dem. Ilmar Reepalu gillade inte att vi ifrågasatte hans idé att elever ska betygssätta lärare.

Anna Ekström sa att det diskuteras att inrätta ett särskilt råd inom facket dit enskilda medlemmar som anser sig orättvist behandlade kan vända sig och att Gunnar Wetterberg håller på med ett betänkande om saken.

Både jag och Kerstin är lärare och har bevittnat att elever fått betyg av rektor fast betygsunderlag har saknats eller att elever fått betyg helt utifrån hemuppgifter, som det ju inte är säkert att eleverna gjort själva,

och vi har känt en press från ledningen inte vara kritiska. Vi deltog i ett seminarium om yttrandefrihet och lojalitet i skolan med Sveriges Kommuner Landsting och Skolledarförbundet. Glädjande nog påpekade SKL:s egen jurist, Håkan Torngren, att arbetstagare i offentlig sektor har rätt att yttra sig kritiskt mot arbetsgivaren.

Ett annat intressant seminarium anordnades av revisionsföretaget Öhrlings Pricewaterhouse-Coopers som har hand om revisionen av en del verksamheter, vilket tydligen är ett tröstlöst arbete då de är anlidade av dem de ska granska. På detta seminarium deltog Karl-Åke Petterson från Stiftelsen Tryggare Sverige, som tipsade om boken Vanmakt som skrivits, på stiftelsens uppdrag, av Matilda Rangborg. Stiftelsen arbetar för att brottsoffer ska få den hjälp de har rätt till. Enligt boken är det vanligt att ärenden om t.ex. misshandel och våldtäkt läggs ner, eftersom nerlagda ärenden redovisas som uppklarade brott i statistiken, vilket ger poliser och åklagare lättköpta poänger i sina chefers ögon.

Tillsammans med Organisation Mot Mobbning blåste vi i visselpipor och delade ut flygblad på stan för civilkurage i arbetslivet. Vi deltog tillsammans i allianspartiernas och Kungliga ingenjörsvetenskapsakademiens seminarium om hälsa, välbefinnande, utveckling och lönsamhet i arbetslivet.

Ordförande var den centerpartistiska riksdagsledamoten och stressforskaren Lennart Levi, som förespråkade att arbetsmiljökunskap ska ingå i ingenjörsutbildningarna, så att ingenjörer som blir chefer är förberedda för sina uppdrag. Den 80-årige Levi, själv ett bevis för att kreativt arbete under eget ansvar är bra för hälsan, lovade att ta med sig vår fråga om mobbning i arbetslivet.

Text: Eva Jorendal

Efterlysning!

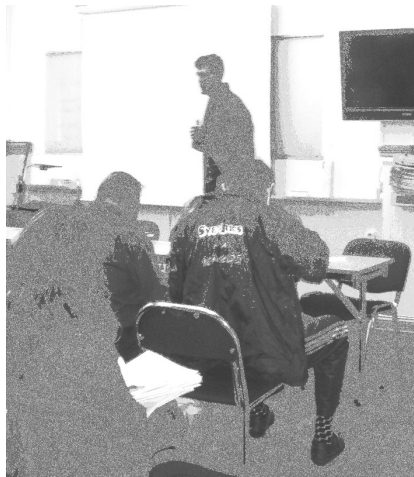
Vi söker dig som vill hjälpa oss att synas. Vi behöver din hjälp med att lämna ut broschyrer och affischer om föreningen men också hålla utkik i media så att vi kan vara med i den debatt som förs.

Vill du hjälpa till, hör av dig till: linda@foreningenstopp.se

Din hjälp behövs!

Starka känslor och bra diskussion på seminariet

Lördagen den 21 augusti samlades ett tjugotal för att delta i det gemensamt arrangerade seminariet i Göteborg. Det var människor från norr till söder, vilket var extra roligt.

Programmet var nogt genomarbetat men fick hastigt kastas om lite i sista minuten då en av våra föreläsare blev sjuk, något man får räkna med i den här typen av organisationer.

Filmen "Moderna tider" av Börje Eriksson var ett uppskattat inslag, där flertalet kände igen sig. Vilket också visade sig i de efterföljande reflektioner och diskussioner efter filmen.

Vad tyckte du var bäst med seminariet?

– Att nästan alla politiska riksdagspartier var närvarande och att de var eniga om ett uppföljningsmöte efter valet, säger Inger. Seminariet var välplanerat, vilket gjorde det extra kul att vara med fortsätter hon.

Efter att alla sett filmen och diskuterat problematiken under ledning av Börje var det dags för en stunds fruktpaus och att invänta inbjudna politiker som alla var med under pausen.

Med frågeställningar som handlade om vad man ville göra för att minska vuxenmobbingen, varför inte Arbetsmiljöverket har möjlighet att gå in i enskilda psykosociala fall och vad meningen att öka resurserna till Arbetsmiljöverket när det varken är vitesbelagt eller finns straffsanktioner om man kränker/mobbar någon. Till hjälp för att hålla ordning i samtalet hade vi Hanna Olehäll tillsammans med undertecknad.

Vad fick du för intryck av panelen?

– De var positiva och lyssnade på våra frågor och utdrag från verkligheten. Synd bara att de inte var så pålästa och att inte Moderaterna var närvarande, säger Kerstin.

Under senare höst kommer vi att bjuda in till ett uppföljningssamtal och se om deras löfte om att ta med sig frågan fortfarande finns kvar.

Text: Linda Mathiasson

Hej alla Stoppare i augusti 2010

Hoppas att sommaren varit angenäm för er alla.. Det kan låta lite knasigt, med tanke på vad de flesta i föreningen varit med om. Men det är viktigt att gå vidare, kämpa på. JAG VET! Det gäller också för oss att se allt det vackra i livet och sommaren är ju skön med allt vad naturen bjuder.

Den här gången "bjuder" jag på en kort recension av "En liten bok om ondska" av Ann Heberlein, doktor i etik, författare och kulturskribent. Hon har studerat onskans natur och handlingar. Problemet enligt Ann uppstår när onskan - i den mån vi lyckas definiera den - inte ser ut som vi tror. Hon delar den polske sociologens E Banmans slutsats, nämligen att det inte går att besvara frågan "vad är ondska". Själv definierar Heberlein en ond människa som "en person som medvetet gör ont för det ondas skull". Ann H delar den amerikanske psykologen Ph Zinbardo, som talar om "onda system". Alltså system där det onda normaliseras och där individernas egen moraliska kompass sätts ur spel och menar att en grogrund för ondska är just lydnad och en starktilltro till auktoriteter. Hon säger vidare att det som premieras och uppmuntras idag - från skola upp till arbetsliv - är alltför sällan det egna tänkandet, de

självständiga besluten och ett i frågåsättande. Detta är patent vaccin mot system som rör sig i fel riktning, slut recension.

Som ni säkert vet vid det här laget läser jag så mycket jag bara hinner men tiden räcker aldrig till riktigt. Jag tycker mycket om Ann Heberlein och hennes tidigare böcker, de är intressanta och för mig värdefulla. Min anmälan här har jag i vissa stycken tagit från en recension av Gabriel Byström, GP 24/8-10!

Nästa gång vill jag gärna skriva något litet om GODHET, ett ämne jag själv känner mycket för. Vad är Godhet, alltså (om ni nu vill att jag ska fortsätta med mina små krönikor)? Det vet jag ju inte!!!

Tack för denna gång. "Ta vara på dagen".

Kram från Märta-Elin Christenson och ha det så gott!

miljarder

(Insändare i GP 26 juli)

Varje år utestängs 22 000 svenskar från arbetslivet med anledning av mobbning! 350 000 upplever sig kränkta på sin arbetsplats! Hur är det möjligt i dagens demokratiska samhälle? Vad är det som gör att så många människor kränks på sina arbetsplatser?

Omorganisationer, bristande ledarskap och informella ledare är alla saker som kan leda till att mobbning uppstår. Problemen dominerar och är värst i osund arbetsmiljö.

För alla dessa människor som kränks på sina arbetsplatser handlar det inte bara om utslagning, utan om ett långvarigt lidande med själsliga sår för livet. Vi får inte stå vid sidan och se på när någon blir mobbad, trots det så händer det dagligen runt om på våra arbetsplatser. Trots det så lyfts frågan inte upp på den politiska agendan.

Om man ser frågan ur ett samhällsekonomiskt perspektiv, så kanske det är möjligt att få upp frågan och få till stånd en hårdare lagstiftning, som efterföljs. Om 350 000 människor skulle bli sjukskrivna på grund av mobbning så skulle det inte bara innebära ett ekonomiskt utanförskap för dessa människor utan också ett enormt skattebortfall för vårt samhälle.

Det behövs förutom en ökad insikt och empati även en skärpt politisk handlingskraft, för att återge kränkta människor en möjlighet att återvända till arbetslivet. Genom tydlig lagstiftning som tror på individen, men också med en fungerande rehabilitering ökar förutsättningarna att återvända i arbetet.

Så snälla, lyft upp frågan på agendan, ge kränkta människor en tilltro och möjlighet att gå till sitt arbete, utan en klump i magen!

Text: Linda Mathiasson

Gör mobbing till en valfråga!

Ja så löd en replik på min insändare "Mobbingen kostar oss miljoner", ja just det - det är ju precis vad vi i Föreningen Stopp vill, att frågan ska lyftas på den politiska agendan! Om vi slutar att blunda för problemet och istället faktiskt gör något åt problema-tiken, så hjälper vi inte bara den en-skilda individen som blir mobbad utan hela samhället ekonomiskt. Idag är det den som mobbas som i slutändan oftast hamnar utanför arbetslivet och har stora svårigheter att komma till-baka då möjligheter till rehabilitering för denna grupp i stort sett saknas helt.

Ytterligare ett problem är att mobbing inte är en sjukdom, vilket gör det omöjligt att bli sjukskriven för just mobbing, något som ger ett mörkertal om hur många det egentligen är som är utsatta på sina arbetsplatser. Diagnoser som utmattningsdepression och PTSD är inte ovanliga på personer som utsatts under en längre tid.

Tänk om frågan kunde lyftas på den politiska agendan och dessutom vara en övergripande fråga över block-gränserna, för i just det här fallet så spelar det ingen roll vem som är i ledande politisk ställning, det är i lagarna som det brister. Arbetsmiljö-lagen säger att arbetsgivaren har skyldighet att det ska vara en bra psykosocial miljö på

arbetsplatsen, i AFS 1993:17 (Kränkande särbehandling), förklaras tydligt vad som ska göras i frågan om vuxenmobbing. Trots detta så har inte den enskilda mycket att säga till om, i stort sett inga rättigheter alls när det väl gäller.

Ge alla de individer som får en klump i magen av att gå till arbetet en möjlighet att komma tillbaka - lyft frågan på den politiska agendan och förbättra förutsättningarna för den utsatte!

Mål och handlingsplan

Vi är en arbetsgrupp som jobbar med att ta fram en mål- och handlingsplan fram till nästa årsmöte.

Vad skulle du som medlem vilja att föreningen ska jobba med? Hör av dig med dina tankar och idéer så att vi vet att vi jobbar med rätt saker.

Maila till Linda på:

linda@foreningenstopp.se

Händer i SydVäst

Medlemsmöte i Malmö

Boka redan nu in medlemsträffen i Malmö, lördag 16 oktober, 12.00-16.00, där du får tillfälle att träffa andra medlemmar i din närhet med möjlighet att utbyta erfarenheter, program och plats 12.00-16.00, där du får tillfälle att träffa andra medlemmar i din närhet med möjlighet att utbyta erfarenheter, program och plats kommer senare. För anmälan, sydvast@foreningenstopp.se

Medlemsmöte i Göteborg

Boka redan nu in medlemsträffen i Göteborg, lördag 23 oktober, 11.30-15.30. Tema för den här träffen är självkänsla och föreläsare är Monika Freij. Anmäl dig redan nu till: sydvast@foreningenstopp.se

Medlemsmöte i Halmstad

Boka redan nu in medlemsträffen i Halmstad, lördag 13 november, klockan 12.00-16.00, där du får tillfälle att träffa andra medlemmar i din närhet med möjlighet att byta erfarenheter. För mer info och anmälan sydvast@foreningenstopp.se

Påverkanssamtal i Göteborg

Under seminariet så framkom en önskan från både den politiska panelen om ett uppföljande samtal, **lördag 27 november**, 12.00-15.30 i Göteborg. Anmäl dig redan nu till: sydvast@foreningenstopp.se

Aktuellt om sjukförsäkringen

Det har varit en del manifestationer mot sjukförsäkringsreglerna, som slår mycket hårt mot en del redan tidigare mycket utsatta sjuka personer. Men det är svårt för sjuka själva att organisera och delta i manifestationer, varför fler som ännu har förmånen att vara friska behöver engagera sig för att uppmärksamma problemen.

Detta är ingen partipolitisk fråga utan handlar om vilket samhälle vi vill ha i framtiden. De allra flesta vill ha ett medmänskligt samhälle där även den som blir långvarigt sjuk ska få ha möjlighet till ett värdigt liv.

Den 21 augusti var det manifestationer i Sundsvall och Stockholm och den 18 september blir det ytterligare manifestationer i Stockholm. Information om denna kommer på Nätverket Resurs hemsida www.resurs.ning.com. Information om vad som händer inom sjukförsäkringen finns även på www.protestera.org och www.slussa.se.

Maria Werme
073-7241865

Var med och påverka

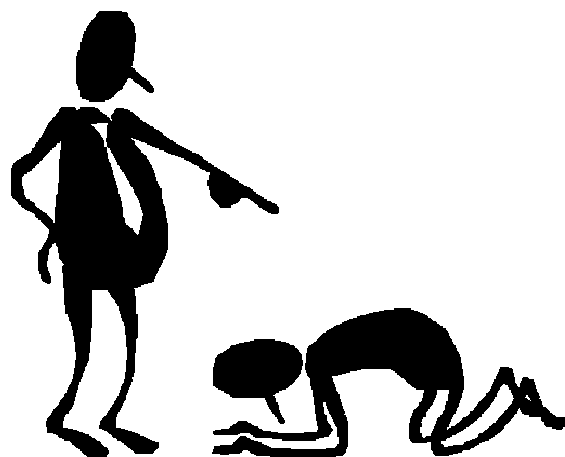
Vi söker dig som vill vara med och påverka vårt samhälle men också hjälpa till i föreningens arbete på något sätt., hör av dig till info@foreningenstopp.se om du är intresserad av någon av följande arbetsgrupper:

Vill du vara med i någon av våra arbetsgrupper:

- Stödtelefongruppen
- SMS, E-post och Facebook kontakter
- Stadgar/Regioner
- Juridiska gruppen
- Presskontakter
- Mål- och visioner (mål- och milstolpar)
- Medlemsinfo
- Medlemsvård
- Projekt/Bidrag
- Hemsidan
- Resurscentrum
- Skrivprojektet

Du har väl inte missat att skicka in din berättelse till skrivprojektet om du vill vara med i vår påverkansbok?

I så fall är det hög tid att skicka in den via e-post till: skrivprojektet@foreningenstopp.se

Ett generöst erbjudande: Det går nu att **kostnadsfritt** ladda hem Studierektorn som PDF-fil.

Enda **förbehåll** är att copyright-lagen följs; att man inte kopierar i försäljningssyfte, eller gör papperskopior i större antal än lagen tillåter. Däremot tillåts delning, till alla mobbade personers bästa.

Det kommer nu inte att tryckas fler böcker, utöver denna 4:e upplaga i PDF-format.

Möjligtvis säljs några CD-skivor i konvolut - om så önskas - annars bränner mottagaren själv, för eget bruk.

Du kan ladda ner filen på Föreningen Stopps hemsida, www.foreningenstopp.se

Med vänlig hälsning

Johan Reinhols

KONTAKTA OSS

031 - 353 17 51

måndagar 10.00-12.00

019 – 507 05 19

torsdagar 18.00-20.00

Bli medlem!

Medlemsavgiften är 150 kronor för enskild medlem och 200 kronor för familj, vilket betalas in på **pg 41 63 32-5**